Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2026/1545

17.7.2026

BESLUIT (EU) 2026/1545 VAN DE RAAD

van 29 juni 2026

tot vaststelling van maatregelen die nodig zijn voor de uitvoering van Protocol nr. 37 betreffende de financiële gevolgen van de beëindiging van het EGKS-Verdrag en betreffende het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en tot intrekking van Besluit 2003/76/EG

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien Protocol nr. 37 betreffende de financiële gevolgen van de beëindiging van het EGKS-Verdrag en betreffende het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 2, eerste alinea,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien de goedkeuring van het Europees Parlement ([1]),

Handelend volgens een bijzondere wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal is overeenkomstig artikel 97 van dat verdrag op 23 juli 2002 afgelopen. Alle activa en passiva van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) werden op 24 juli 2002 overgedragen aan de Europese Gemeenschap.

(2) Overeenkomstig Protocol nr. 37 betreffende de financiële gevolgen van de beëindiging van het EGKS-Verdrag en betreffende het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal (het "protocol"), gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, wordt de nettowaarde van de activa en passiva van de EGKS in de balans van de EGKS beschouwd als vermogen dat, onder de benaming "EGKS in vereffening", bestemd is voor onderzoek in de sectoren die verband houden met de kolen- en staalindustrie en krijgt het, na afwikkeling van de liquidatie van het EGKS, als benaming "het vermogen van het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal", oftewel de activa van dat Fonds (samen de "activa" genoemd).

(3) In het protocol is ook bepaald dat de opbrengst van de activa, die "Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal" ("het Fonds") worden genoemd, overeenkomstig het protocol en de op grond daarvan aangenomen besluiten uitsluitend gebruikt mag worden voor onderzoek dat buiten het kaderprogramma voor onderzoek om wordt verricht in sectoren die verband houden met de kolen- en staalindustrie.

(4) Op 1 februari 2003 heeft de Raad Beschikking 2003/76/EG ([2]) vastgesteld, waarin de regels werden neergelegd voor de uitvoering van het protocol.

(5) Al enkele jaren daalt de waarde van de gegenereerde opbrengsten die bestemd zijn voor de financiering van onderzoeksprojecten voor kolen en staal als gevolg van de lage rente en leveren de activa onvoldoende opbrengsten op om de huidige jaarlijkse allocatie ter waarde van 111 miljoen EUR aan oproepen van het Fonds, zoals vastgesteld bij Beschikking 2003/76/EG, te financieren. Als gevolg van de verliezen in 2022 en 2023, werden de oproepen in 2024 en 2025 volledig gefinancierd door de verkoop van activa. Voor 2026, en mogelijk ook voor de daaropvolgende jaren, zal de winst die wordt gemaakt de jaarlijkse allocatie slechts gedeeltelijk dekken, en deze zal naar verwachting niet voldoende zijn om de financiering van een zinvol werkprogramma mogelijk te maken.

([1]) Goedkeuring van 16 juni 2026 (nog niet bekendgemaakt in het *Publicatieblad*).

([2]) Beschikking 2003/76/EG van de Raad van 1 februari 2003 tot vaststelling van de bepalingen die nodig zijn voor de uitvoering van het aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap gehechte protocol betreffende de financiële gevolgen van de beëindiging van het EGKS-Verdrag en betreffende het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal (PB L 29 van 5.2.2003, blz. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2003/76(1)/oj).

(6) In het kader van haar inspanningen om het concurrentievermogen van de staalsector in de Unie te versterken en de toekomst van de industrie veilig te stellen, kondigde de Commissie in haar mededeling van 19 maart 2025 aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's getiteld "Een Europees actieplan voor staal en metaal" aan dat zij een algemene hervorming van het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal zou voorstellen om investeringen in staalonderzoek te vereenvoudigen en verder te versnellen. Die versnelling moet de behoeften van de sector weerspiegelen.

(7) De energietransitie uit fossiele energiebronnen, met name kolen, vormt momenteel een uitdaging, in het bijzonder ten aanzien van de noodzaak om een rechtvaardige transitie te waarborgen, met name voor sectoren en werknemers in regio's die afhankelijk zijn van kolen. Andere uitdagingen zijn onder meer het terugdringen van methaanemissies uit kolenmijnen in het kader van de uitvoering van Verordening (EU) 2024/1787 van het Europees Parlement en de Raad ([3]).

(8) Vanaf augustus 2027 zal de EGKS in vereffening naar verwachting geen verplichtingen of vorderingen meer hebben, wat betekent dat de liquidatie ervan kan worden afgewikkeld.

(9) De verkoop van een deel van de activa ter financiering van onderzoeksprojecten in de kolen- en staalsectoren is mogelijk aangezien de EGKS in vereffening geen verplichtingen heeft.

(10) Gezien de combinatie van financiële veranderingen en beleidsoverwegingen moet de omvang van het onderzoeksprogramma zodanig worden vastgesteld dat de activa kunnen worden gebruikt en op juiste wijze worden ingezet in overeenstemming met de doelstellingen van het protocol en in overeenstemming met de beginselen van goed financieel beheer. Kritische massa voor de omvang van het onderzoeksprogramma kan niet worden verwezenlijkt door uitsluitend gebruik te maken van de opbrengsten of een beperkt deel van de resterende activa. Alle activa zullen moeten worden aangewend om de benodigde bedragen voor het onderzoeksprogramma vrij te maken. Daarom moet het mogelijk zijn om de resterende activa te gebruiken om buiten het kaderprogramma voor onderzoek van de Unie zinvolle steun te verlenen aan waardevolle collaboratieve onderzoeksprojecten die de kritische massa hebben om toegevoegde waarde voor de Unie te creëren in de kolen- en staalsectoren.

(11) In haar mededeling van 26 februari 2025 aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, getiteld "The Clean Industrial Deal" en in het Europese actieplan voor staal en metaal ondersteunde de Commissie de businesscase voor grote investeringen in de Unie in de komende jaren, onder meer in de staalindustrie. Op basis van die politieke stimulans moet het Fonds bijdragen tot een snelle transitie naar schonere technologieën door een deel van de noodzakelijke onderzoeksinspanningen te financieren, met inbegrip van voorbereidend onderzoek voor grote investeringen en extra onderzoek ter ondersteuning van grootschalige investeringen.

(12) Verwacht wordt dat de oproepen van 2027 tot en met 2033 voor een bedrag van maximaal 120 miljoen EUR per jaar en een oproep in 2034 voor een bedrag dat gelijk is aan de beschikbare resterende niet-gealloceerde activa, particuliere investeringen zullen aantrekken om het concurrentievermogen te versterken en de decarbonisatie en groene industriële transitie van de kolen- en staalsectoren te versnellen. Daarom moeten passende jaarlijkse allocaties worden vastgesteld om die oproepen mogelijk te maken en ze tot eind van 2034 zinvol te kunnen doteren.

(13) Om alle netto-opbrengsten van de beleggingen te alloceren en de verhoging van de allocatie voor 2027 van 111 miljoen EUR tot 120 miljoen EUR te faciliteren, is het passend de termijn voor de allocatie ervan te verkorten door de gesloten balansen van de activa in jaar n de toewijzing voor het jaar n+1 te laten dekken in de jaren 2026 tot en met 2033, met behoud van de reeds bij Beschikking 2003/76/EG vastgestelde jaarlijkse allocaties.

(14) De huidige verdeling van de begrotingsmiddelen tussen onderzoek inzake kolen en inzake staal, respectievelijk 27,2 % en 72,8 %, wordt door beide sectoren gesteund en blijft passend, gezien hun respectieve behoeften en absorptiecapaciteit.

([3]) Verordening (EU) 2024/1787 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942 (PB L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj).

(15) Om zich te kunnen aanpassen aan de mogelijke behoeften aan onderzoeksfinanciering van de kolen- of staalsector in geval van onvoldoende absorptie door de andere sector, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden gedelegeerd om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen om dit besluit te wijzigen teneinde het financieringspercentage dat in 2034 aan onderzoek in verband met kolen en aan onderzoek in verband met staal wordt gealloceerd indien nodig te wijzigen, zodat de activa volledig kunnen worden benut. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden overgaat tot passende raadplegingen, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven ([4]). Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen moeten het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip ontvangen als de deskundigen van de lidstaten, en moeten hun deskundigen systematisch toegang hebben tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.

(16) Beschikking 2003/76/EG moet derhalve worden ingetrokken. Totdat de liquidatie van de EGKS is afgewikkeld, is het echter passend de toepassing van artikel 1 van die beschikking te handhaven totdat de financiële verrichtingen van de EGKS in vereffening zijn afgewikkeld,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. De Commissie is verantwoordelijk voor de vaststelling van de maatregelen die nodig zijn voor de uitvoering van Protocol nr. 37 betreffende de financiële gevolgen van de beëindiging van het EGKS-Verdrag en betreffende het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

2. De Commissie is verantwoordelijk voor het beheer van de financiële verrichtingen van de "EGKS in vereffening" en, na de afwikkeling van de liquidatie van het EGKS, van de "activa van het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal" (samen de "activa" genoemd).

Artikel 2

1. De Commissie beheert de activa op zodanige wijze dat voor de jaren 2027 tot en met 2033 een jaarlijkse allocatie uit het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal ("het Fonds") tot 120 miljoen EUR wordt aangehouden voor de financiering van onderzoek in de sectoren die verband houden met de kolen- en staalindustrie. Niet-gealloceerde activa maken deel uit van een allocatie voor het jaar 2034 die gelijk is aan de marktwaarde van die activa op het moment van de overdracht aan het Fonds, met inachtneming van de marktomstandigheden. Die allocatie zal worden gebruikt om onderzoek te financieren in de sectoren die verband houden met de kolen- en staalindustrie in 2034 en daaropvolgende jaren.

2. Onderzoeksactiviteiten voor staal zijn gericht op duurzame koolstofarme staalproductie- en afwerkingsprocessen, de vervaardiging van geavanceerde staalproducten, de totstandbrenging van leidende markten, het behoud van grondstoffen, de circulaire economie, de ontwikkeling van vaardigheden, de verbetering van arbeidsomstandigheden en het gebruik van digitale technologieën. Onderzoeksactiviteiten in het kader van onderzoeksprojecten inzake kool zijn gericht op het beheer van de rechtvaardige transitie, onder meer door de herbestemming van voormalige of sluitende kolenmijnen en bijbehorende infrastructuur, de regio's waarin deze zich bevinden incluis, in overeenstemming met de Verordeningen (EU) 2021/523 ([5]), (EU) 2021/1056 ([6]) en (EU) 2021/1229 ([7]) van het Europees Parlement en de Raad en met artikel 4, lid 2, van dit besluit.

3. De jaarlijkse allocatie van het in lid 1 genoemde bedrag bestaat uit de netto-opbrengsten van de beleggingen en het contante bedrag dat wordt gegenereerd door de verkoop van een deel van de activa.

([4]) PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([5]) Verordening (EU) 2021/523 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 tot vaststelling van het InvestEU-programma en tot wijziging van Verordening (EU) 2015/1017 (PB L 107 van 26.3.2021, blz. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

([6]) Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Fonds voor een rechtvaardige transitie (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([7]) Verordening (EU) 2021/1229 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juli 2021 betreffende de leenfaciliteit voor de publieke sector uit hoofde van het mechanisme voor een rechtvaardige transitie (PB L 274 van 30.7.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj).

Artikel 3

1. Over de in artikel 2 bedoelde beleggingsverrichtingen en activabeheersverrichtingen worden jaarlijks een winst-en-verliesrekening, een balans en een financieel verslag opgemaakt, gescheiden van de overige financiële verrichtingen van de Unie.

De in de eerste alinea van dit lid bedoelde financiële overzichten worden gevoegd bij de financiële verslagen die de Commissie jaarlijks opstelt overeenkomstig artikel 318 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en artikel 247 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad ([8]).

2. De bevoegdheden van het Europees Parlement, de Raad en de Rekenkamer inzake controle en kwijting, zoals vastgelegd in het VWEU en in Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, zijn van toepassing op de in lid 1 van dit artikel bedoelde transacties en verrichtingen.

Artikel 4

1. De netto-opbrengsten van de in artikel 2 bedoelde beleggingen en de contante middelen die worden gegenereerd door de verkoop van een deel van de activa gelden als opbrengsten in de algemene begroting van de Unie. Die opbrengsten en die contante middelen hebben een bijzondere bestemming, te weten de financiering van onderzoeksprojecten die buiten de kaderprogramma's voor onderzoek om worden uitgevoerd ten behoeve van sectoren die verband houden met de kolen- en staalindustrie. Zij vormen het Fonds, dat door de Commissie wordt beheerd.

2. De in lid 1 bedoelde netto-opbrengsten en contante middelen worden verdeeld aan de hand van werkprogramma's, waarbij 27,2 % wordt toegewezen aan onderzoek in verband met kolen en 72,8 % aan onderzoek in verband met staal.

De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 7 gedelegeerde handelingen vast te stellen om het in de eerste alinea van dit lid bedoelde financieringspercentage voor onderzoek inzake kolen en onderzoek inzake staal te wijzigen indien dit nodig is om de activa in 2034 volledig te kunnen benutten.

3. De in lid 1 bedoelde en op 31 december van een bepaald jaar nog beschikbare netto-opbrengsten en contante middelen, alsmede teruggevorderde bedragen, worden automatisch overgedragen naar het volgende jaar.

4. De met annuleringen van vastleggingen overeenkomende begrotingskredieten komen stelselmatig aan het einde van elk begrotingsjaar te vervallen. Voorzieningen voor vastleggingen die als gevolg van de annuleringen zijn vrijgegeven, worden ter beschikking gesteld van het Fonds.

Artikel 5

De netto-opbrengsten en contante middelen die beschikbaar zijn voor de financiering van de onderzoeksprojecten van het jaar n+1, worden opgenomen in de balans van de EGKS in vereffening van het jaar n en, na afwikkeling van de liquidatie, in de balans van de activa van het Fonds van het jaar n, tot de allocatie van de resterende activa in 2033 voor 2034.

Artikel 6

De administratieve uitgaven die voortvloeien uit de in dit besluit bedoelde liquidatie-, investerings- en beheersverrichtingen worden gedragen door de Commissie met de algemene begroting van de Unie.

Artikel 7

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.

2. De in artikel 4, lid 2, tweede alinea, bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van acht jaar met ingang van 6 augustus 2026.

([8]) Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (PB L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 4, lid 2, tweede alinea, bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

4. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven.

5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.

6. Een overeenkomstig artikel 4, lid 2, tweede alinea, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben meegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met één maand verlengd.

Artikel 8

Beschikking 2003/76/EG wordt ingetrokken.

Artikel 1 van Beschikking 2003/76/EG blijft echter van toepassing op de financiële verrichtingen van de EGKS in vereffening, tot na afwikkeling van de vereffening.

Artikel 9

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Luxemburg, 29 juni 2026.

Voor de Raad

De voorzitter

M. MOUSHOUTTAS